

Εξεγέρσεις και πόλεμοι με τους Οθωμανούς Τούρκους πριν το 1821

Στην διάρκεια της Τουρκοκρατίας οι υπόδουλοι Έλληνες έκαναν διάφορες εξεγέρσεις εναντίον των Τούρκων, τότε μόνοι τους και ανοργάνωτα, τότε με την βοήθεια των Δυτικών ή των Ρώσων.

ΤΕΛΗ 15ου ΑΙΩΝΑ: Κροκόδειλος Κλαδάς

Η οικογένεια Κλαδά, Έλληνες από την Χιμάρα της σημερινής Αλβανίας ζούσαν στην Μάνη, στην υπηρεσία των Παλαιολόγων. Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης, ο Κροκόδειλος Κλαδάς πολέμησε στο πλευρό των Βενετών εναντίον των Τούρκων. Όταν οι Βενετοί συνθηκολόγησαν με τους Τούρκους, ο Κλαδάς συνέχισε να αγωνίζεται μόνος του. Το 1490 οι Τούρκοι τον συνέλαβαν και τον σκότωσαν με μαρτυρικό θάνατο.

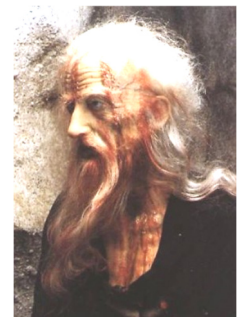
Η σημαία του Κροκόδειλου Κλαδά

ΜΕΣΑ 16ου ΑΙΩΝΑ: Ναυμαχία της Ναυπάκτου (1571)

Αρκετοί Έλληνες συμμετείχαν με τα πλοία τους σε μια μεγάλη ναυμαχία στην θάλασσα της Ναυπάκτου, κατά την οποία οι ενωμένοι Ευρωπαίοι με τον στόλο τους νίκησαν και κατέστρεψαν τον τουρκικό στόλο. Αυτή ήταν η πρώτη μεγάλη ήττα των Οθωμανών στον ευρωπαϊκό χώρο.

ΑΡΧΕΣ 17ου ΑΙΩΝΑ: Διονύσιος ο Φιλόσοφος (1611)

Ο Διονύσιος ήταν Μακεδόνας ιερέας. Ήταν τόσο μορφωμένος, που ο κόσμος τον έλεγε "Φιλόσοφο". Έγινε μητροπολίτης, όμως εξαιτίας της επαναστατικής του δράσης το Πατριαρχείο τον καθαίρεσε. Οι εχθροί του (προεστοί, θρησκόληπτοι, κλπ.) τον κορόιδευαν βρίζοντάς τον "Σκυλόσοφο". Οργάνωσε την σημαντικότερη εξέγερση του 17ου αιώνα, η οποία δυστυχώς προδόθηκε και απέτυχε. Συνελήφθη από τους Τούρκους και πέθανε με μαρτυρικό θάνατο.

ΤΕΛΗ 17ου ΑΙΩΝΑ: Πόλεμοι Βενετών εναντίον των Οθωμανών

Οι Βενετοί συγκρούστηκαν αρκετές φορές με τους Τούρκους για να ανακτήσουν τα παλιά χαμένα τους εδάφη. Σε έναν τέτοιο πόλεμο, με αρχηγό τους τον Μοροζίνι, πολιορκήσαν και την Αθήνα.

Μία ημέρα του **1687** ο Μοροζίνι βομβάρδισε τον Παρθενώνα. Κάποια από τις βόμβες έπεσε πάνω στα βαρέλια με το μπαρούτι που οι Τούρκοι αποθήκευαν στο μνημείο. Ο Παρθενώνας ανατινάχτηκε και

καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς, και γι' αυτό σήμερα βρίσκεται σε αυτήν την κατάσταση...

ΜΕΣΑ 18ου ΑΙΩΝΑ: Ορλωφικά (1770)

Οι Ρώσοι αδελφοί Ορλώφ, για να βοηθήσουν την Ρωσία στον πόλεμό της με την Οθωμανική αυτοκρατορία, κατέβηκαν στην Ελλάδα γύρω στο 1770 και ξεσήκωσαν τους Έλληνες σε επανάσταση. Οι Έλληνες και οι άλλοι ορθόδοξοι λαοί ξεσηκώθηκαν σε μία από τις σημαντικότερες εξεγέρσεις που έγιναν σε όλη την Τουρκοκρατία. Η εξέγερση απέτυχε και οι επαναστάτες υπέστησαν σκληρά αντίποινα. Παρ' όλα αυτά ο ρωσοτουρκικός πόλεμος είχε και ένα καλό αποτέλεσμα για τους Έλληνες: την **συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774)**.

ΤΕΛΗ 18ου ΑΙΩΝΑ: ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΤΣΩΝΗΣ (1788)

Ο Κατσώνης, αξιωματικός του ρωσικού στρατού, έχοντας ορμητήριο την Κέα (Τζια), και με την πεποίθηση πως οι Ρώσοι θα τον βοηθούσαν, κατάφερε με τον μικρό του στρατό να γίνει για λίγα χρόνια ο φόβος και ο τρόμος των Τούρκων αλλά και των πειρατών της περιοχής. Οι Ρώσοι, όμως, που στο μεταξύ είχαν κλείσει ειρήνη με τους Τούρκους, τον εγκατέλειψαν στην τύχη του. Το αποτέλεσμα ήταν να αγωνίζεται μόνος του και τελικά να καταστραφεί εντελώς ο στόλος του από τους Τούρκους στην θαλάσσια περιοχή έξω από την Άνδρο.

Από το σχολικό βιβλίο:

Διαβάζουμε τις "Πηγές" στην βελ. 64. Ποια διαφορά βλέπετε στην σκέψη των ραγιάδων ανάμεσα στην 1η και την 2η πηγή;

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Γιατί αποτύχχαναν διαρκώς οι εξεγέρσεις που γίνονταν από τους υποδούλους;
2. Πείτε λίγα λόγια για την ναυμαχία της Ναυπάκτου: Πότε έγινε και ποιοι πήραν μέρος;
3. Με βάση αυτά το κείμενο της προηγούμενης σελίδας και την "Ματιά στο παρελθόν" του σχολικού βιβλίου (βελ. 64), σκεφτείτε ποια ήταν η σημασία της ναυμαχίας της Ναυπάκτου το 1571.
4. Τι θυμάστε για τον Διονύσιο τον Φιλόσοφο (ποιαν εποχή έζησε, γιατί έγινε γνωστός και γιατί καθαιρέθηκε από το Πατριαρχείο);
5. Πότε καταστράφηκε ο Παρθενώνας, από ποιον και με ποιον τρόπο;
6. Τι ήταν τα Ορλωφικά, πότε έγιναν και ποιες συνέπειες είχαν για τους Έλληνες;
7. «Σαν σ' αρέσει μπαρμπα-Λάμπρο, ζαναπέρν' από την Άνδρο» λέει ένα λαϊκό δίστιχο της εποχής της τουρκοκρατίας. Τι εννοεί; Ποιος ήταν ο μπαρμπα-Λάμπρος και τι έπαθε;

